Utdanningsplan - leger i spesialisering, nyresykdommer

Innholdsfortegnelse

1. Hensikt og målsetting 3
2. Tidslinje for spesialiseringsperioden 3
2.1. Beskrivelse av avdelingen 3
2.2. Utdanning 4
2.3. Veiledning og faglig utvikling 5
2.4. Supervisjon 5
2.5. Felles kompetansemål (FKM) 6
2.6. Felles kompetansemodul (FKM) i Sykehuset Østfold 6
2.7. Læringsaktiviteter FKM 6
2.8. Forbedringsarbeid: 6
2.9. Veilederkurs for leger 7
2.10. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål og egnethet 7
2.11. Internundervisning 7
2.12. Forskningsaktiviteter 8
2.13. Evaluering og revisjon av utdanningsplanen 8
3. Vedlegg 8
3.1. Individuell utdanningsplan 8

1. Hensikt og målsetting

Denne planen gjelder for de som er LIS-3 ved nyremedisinsk avdeling. De har som oftest fullført del 2 av indremedisin som blir beskrevet i en egen plan.
Gjelder for LIS 3 ved seksjonen. Hensikten er å gi en generell innføring i nyremedisinske problemstillinger. Arbeidet skal veksles mellom vanlig vaktarbeid, sengepostarbeid ved nyremedisinsk avdeling, oppfølging av pasienter som kommer til dagbehandling på dialyseavdelingen og poliklinisk arbeid ved nyremedisinsk poliklinikk. LIS 3 blir tett supervisert ved sengepost, dialyseavdelingen og poliklinikk. Overlege er tilstede hver dag og har overordnet ansvar og sikrer supervisjon. LIS 3 skal ha egen poliklinikk med supervisjon fra overlege på Kalnes. LIS rotasjon med 6 uker på post/dialyse/poliklinikk og 5 uker i vakt på akuttmottaket (gjennom en 11 ukers arbeidsplan).

Det gjøres jevnlige vurderinger i evalueringskollegiumet i avdelingen. Der vil mange av læringsmålene bli vurdert, de resterende vil bli gjort fortløpende under supervisjon.
3-6 mnd. måneder av tjenesten vil bli utført ved Oslo universitetssykehus.

Legen skal lære seg å bruke tilgjengelig faglitteratur/nettsøk og bli trygg i egne vurderinger.

2. Tidslinje for spesialiseringsperioden

Utdanningsplan				
Tid av utdanning	Helseforetak	Sykehus/ DPS	Avdeling/læringssted	Læringsmåte
0-1 år	Sykehuset Østfold	Sykehuset Østfold	Klinikk for medisin/kirurgi	Del 2
1-2 år	Sykehuset Østfold	Sykehuset Østfold	Klinikk for medisin	Del 2
2-3 år	Sykehuset Østfold	Sykehuset Østfold	Klinikk for medisin	Del 2
3-4 år	Sykehuset Østfold	Sykehuset Østfold	Klinikk for medisin	Del 2
4-5 år	Sykehuset Østfold	Sykehuset Østfold	Nyremedisinsk avdeling	Del 3
5-6 år	Sykehuset Østfold Oslo Universitetssykehus	Sykehuset Østfold Oslo Universitetssykehus	OUS, nyremedisinsk avdeling SØ, nyremedisinsk avdeling	Del 3

2.1. Beskrivelse av avdelingen

Nyremedisinsk avdeling ligger under klinikk for medisin samme med de andre indremedisinsk fagområder. Alle fagområder er egne avdelinger med enhetlig ledelse. På avdelinger er det 9 overleger i fast stilling og alle er spesialist i nyresykdommer. En av våre overleger har også spesialitet i reumatologiske sykdommer, og en har en doktorgrad i nefrologi.

Ved nyremedisinsk avdeling utfører vi følgende tjeneste:
- Diagnostikk og behandling av pasienter på poliklinikk, akuttmottak, intensiv, overvåkningen og døgnområde.
- Legetilsyn på andre avdelinger
- Sykepleier drevet poliklinikk
- Dialysebehandling, både kronisk og akutt

Ved dialyseenhetene Kalnes, Moss og Askim utfører vi hemodialysebehandling. I tillegg kan det på Kalnes, kjøres andre former for behandling når pasienten har blodtilgang som dialysekateter eller A/V-fistel.

- LDL-aferese
- Plasmaferese ved en rekke lidelser innen hematologi, nevrologi og nefrologi
- Spesialbehandling for pasienter med paraproteinemier
- Akuttdialyse ved akutte hendelser med dialysekrevende nyresvikt

På Kalnes gir vi dialyse til pasienter som ligger på intensiv, overvåking samt døgnområde nyre og infeksjon. I samarbeid med nyremedisin, lærer vi opp egnede pasienter til selvdialyse (HHD og PD)
Nyremedisinsk poliklinikk har ansvar for opplæring og oppfølging av pasienter som utfører pose-dialyse, peritonealdialyse (PD) hjemme. Den har også flere oppgaver, slik som:
- Arrangere nyreskole (for nyresyke samt deres pårørende) 2 x året
- 24 t blodtrykksmåling
- Utredning og oppfølging av transplantasjons pasienter
- Utredning og oppfølging av mulige donorer av nyre
- Forberede og følge opp nyanlagte A/V-fistler
- Stell av dialysekateter som ikke er i bruk
- Opplæring i bruk av hjemmedialyse-maskin
- Følge opp hjemmedialyse-pasienter
- Enkelte infusjoner, f.eks. jern

Døgnområde 9 – nyre (1 tun)
Døgnområdet ligger i 4.etasje på Kalnes og består av totalt 5 tun. Døgnområdet er samlokalisert med gastromedisin (2 tun) og geriatri (2 tun).
Døgnområdet behandler pasienter med følgende diagnoser: Akutt og kronisk nyresvikt, immunologiske nyresykdommer, nyretransplanterte med forskjellige problemstillinger, høyt blodtrykk. Nyrelegen har også ansvar for inneliggende pasienter med endokrinologiske problemstillinger.

Opptaksområdet for Sykehuset Østfold er ca. 310.000 innbyggere og vi har stor tilstrømming av pasienter.

a) Arbeidsoppgaver: oppfølging av inneliggende pasienter både døgn- og dagbehandling, selvstendig poliklinikk. Medisinsk teknisk utstyr: dialysemaskiner, PD-maskiner, UL-apparat, BT-apparat, EKG apparat, Scope. Bibliotek/litteratur tilgjengelighet: fagbibliotek på sykehuset, internett. Samarbeidende sykehus: Oslo universitetssykehus, Haukeland sykehus.
Forskningsaktivitet. 1 overlege har 20% forskningsstilling og jobber med å sette opp biobank.
b) Arbeidsområde for overlege og LIS er i felles arbeidsområde på sengepost, dialyse, og poliklinikkområde. Overlegekontor er i område til dialyseavdelingen og nyrepoliklinikk. Dialyse og nyrepoliklinikk har felles resepsjon og sekretærer.
c) Drift i avdelingen er organisert slik:
    - Bemanning sengepost er 1 overlege, 1 LIS 2-3 og 1 LIS 1. Det vil si at LIS 2-3 har ansvar for 4-6 pasienter da det ofte er overbelegg på vårt tun.
    - Bemanning dialyse, satellitter og poliklinikk for overleger: Dialyse Kalnes/Moss/Askim 2 overleger, konferering/vakt 1 overlege, poliklinikk 1-2 overleger, ansvarlig lege sykepleier poliklinikk 1 lege. LIS 3 kan erstatte en overlege. Overleger inngår i en rotasjon for tilstedeværelse på satellittdialyseavdelingen i Moss og Askim.
    - Nyrelegene har døgnvakt og for tiden 7-delt helgevakt. LIS er ikke del av vaktsystemet i nyremedisinsk avdeling.

2.2. Utdanning

a) Utdanningsvalget for nyremedisinsk avdeling består av overlege Jakob Jørgensen, overlege Reidun Wilhelmsen og medisinsk fagligrådgiver Trond Eide. Per nå har vi ingen LIS 3, men når den blir ansatt vil den være del av utdanningsvalget. Det planlegges da for 4 møter i året.
Utdanningsvalget er ansvarlig for å sette opp undervisningsplanen internt på avdelingen som skal dekke de læringsmålene som er satt opp for faget nyre.

b) Nyremedisin er et erfaringsbasert på et bredt og godt indremedisinsk fundament. LIS 3 vil bli involvert i avdelingens arbeid ved de ulike seksjoner som vil gi et bredt og grundig fundament for å behandle pasienter med hele spekteret av nyremedisinske problemstillinger.
Ny LIS-3 får veileder fra nyremedisinsk avdeling og informasjon om rutinene i nyremedisinsk avdeling, tidspunkter for møter, etc. På felles morgenmøte blir pasientkasuistikker diskutert og previsitt på sengepost er organisert med overlege tilstede hver dag.
I de forskjellige møtearenaene blir spesifikke temaer tatt opp; PD-møte, røntgenmøte, patologimøte, accessmøte, transplantasjonsmøte.

c) LIS-3 kan bruke studiedager i arbeidsplan til fordypning eller hospitering. Obligatoriske kurs dekkes av sykehuset og for deltakelse blir det innvilget permisjon.
Med 1 overlege i 20% forskningsstilling kan det bli aktuelt med deltakelse i forskning i framtiden.

d) Det er utarbeidet utdanningsplaner i tråd med Spesialistforskriften § 21. Disse er tilgjengelige i kompetanseportalen Dossier. Ved oppstart av utdanningsløp får den enkelte LIS sin individuelle utdanningsplan, som revideres fortløpende av den enkelte LIS og veileder

e) Justering av individuelle utdanningsplaner gjøres i samråd med kandidaten selv, veileder og ansvarlig leder. Ved manglende faglig progresjon gis kandidaten tilbakemelding og det settes opp en plan på hvordan god progresjon kan oppnås. Ved utsettelser grunnet andre forhold vil det prioriteres gjennomført når forholdene ligger til rette for det. Avdelingen vil, så langt det er mulig, tilrettelegge for hensiktsmessig gjennomføring av spesialisering på normert tid.

f) Opplæring, etterutdanning og videreutdanning tilrettelegges etter behov og ønsker, samtidig som forsvarlig bemanning må ivaretas. LIS får prioritert de anbefalte kursene.

g) Etterutdanning og fag- og kompetanseutvikling for ferdige spesialister ivaretas med å tilby overleger deltakelse på eksterne kurs, kongresser mv. Hvert år utarbeides det «plan for fag- og kompetanseutvikling». Overlegepermisjoner planlegges i årsplan.

2.3. Veiledning og faglig utvikling

Nyremedisin er et erfaringsbasert på et bredt og godt indremedisinsk fundament. LIS 3 vil bli involvert i avdelingens arbeid ved de ulike seksjoner som vil gi et bredt og grundig fundament for å behandle pasienter med hele spekteret av nyremedisinske problemstillinger.

a) Det er vedtatt i Sykehuset Østfold at alle LIS skal ha oppnevnt en veileder. Ved tiltredelse tildeles veileder som er fast overlege på nyremedisin. Veileder og LIS har ansvaret for at det gjennomføres planlagte veiledningssamtaler.
Faglig progresjon vil vurderes fortløpende gjennom supervisjon og regelmessig veiledningssamtaler. Regelmessig evalueringskollegium vil gjennomføres i iverlegegruppen for å sikre at sentrale læringsmål er oppnådd på en tilfredsstillende måte.

b) Alle overleger er i prinsippet mulige veiledere for alle LIS. Det organiserer jevnlige veilederkurs (x 4 per år) og alle overleger med veilederansvar skal gjennomføre dette.

c) Det skal gjennomføres minimum 10 veiledningssamtaler per år. Tidspunkt avtales individuelt mellom den enkelte LIS og veileder. Veiledningssamtaler skal referatføres i Dossier. For at veiledning skal skje regelmessig og i henhold til plan benyttes avsatt studietid i arbeidsplan, eventuell annen avtalt tid.

d) Når LIS tjenestegjør ved virksomhet man har avtale med (eksternt), ivaretas veiledning og faglig utvikling ved den andre arbeidsplassen (OUS).

2.4. Supervisjon

a) Nyremedisinsk avdeling har felles previsitt og LIS 3 jobber i klinisk arbeid under supervisjon av nyrespesialist. LIS 3 har konfereringsplikt på alle pasienter.
b) I klinisk arbeid følger LIS 3 en av nyrespesialister, dette er planlagt i vaktplan

2.5. Felles kompetansemål (FKM)

FKM skal integreres i hele utdanningsløpet til Leger i spesialisering (LIS) og samordnes i stor grad på foretaksnivå. SØ har hatt en arbeidsgruppe med representanter fra ulike spesialiteter i sykehuset til å beskrive læringsaktiviteter tilknyttet de enkelte læringsmål i FKM.

2.6. Felles kompetansemodul (FKM) i Sykehuset Østfold

FKM inneholder emnene:

- Etikk
- Forskningsforståelse
- Kommunikasjon
- Kunnskapshåndtering
- Kvalitet- og pasientsikkerhet
- Lovverk
- Pasient- og brukermedvirkning
- Samhandling
- Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse

2.7. Læringsaktiviteter FKM

Læringsmålene i Felleskompetansemodul oppnås gjennom følgende læringsaktiviteter:

- **1:1-veiledning**

Hver LIS 2/3 skal sammen med veileder gjennomføre og dokumentere i Kompetanseportalen Dossier, minimum 10 veiledningssamtaler i året. Estimert tidsbruk per gang er ca. 45 minutter.

- **Gruppeveiledning/seminar**

SØ har på bakgrunn av gode erfaringer med LIS 1 valgt samme inndeling av fagområdene i felles kompetansemodul for gruppeveiledning/forskningsseminar som for LIS 1. Hver gruppeveiledning blir på tre timer og settes opp fire ganger i året, slik at LIS 2/3 skal kunne melde seg på når det passer. Hver LIS 2/3 gjennomfører én gruppeveiledning innen temaene «Kvalitet, pasientsikkerhet, lovverk og etikk» og «Medvirkning, opplæring, samhandling, kommunikasjon» i tillegg til forskningsseminaret.

- **Forbedringsarbeid (se under)**

2.8. Forbedringsarbeid:

SØ har vi besluttet at LIS 2/3 i løpet av sin utdanningstid gjennomfører et forbedringsarbeid etter følgende kriterier:

- Forbedringsarbeidet skal organiseres i drift som et prosjektarbeid som pågår over en viss tid
- Introduksjon til arbeidet (undervisning) kan skje enten via internundervisning/morgenmøter (favner da også overleger) eller via kurs/instruksjonsfilm
- Temaer til prosjekt initieres enten av klinikk, forskningsavdelingen eller LIS
- Godkjenning av prosjektarbeidet til LIS godkjennes enten av veileder eller leder/klinikkledelse

2.9. Veilederkurs for leger

Sykehuset Østfold tilbyr lokale veilederkurs fire ganger i året. Kurset går over én dag og tar for seg temaene supervisjon og veiledning. Veiledningskurset er obligatorisk for alle LIS.

Nasjonale kurs

Det er også krav til å gjennomføre noen nasjonale kurs

- Administrasjon og ledelse (30 timer)
- Sakkyndighetsarbeid

Klinisk drift

Praktisk trening i ulike temaer i FKM skjer også via klinisk drift.

2.10. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål og egnethet

a) Vurdering av kandidatens faglige progresjon og egnethet i faget gjøres gjennom regelmessige veiledningssamtaler, gjennom det daglige kliniske arbeidet og evalueringskollegium.
b) LIS dokumenterer gjennomførte læringsmål og sender til godkjenning. Supervisør, den som har gitt opplæring godkjenner læringsaktiviteten, leder godkjenner læringsmål. Gjøres fortløpende.

2.11. Internundervisning

a) Tidspunkt, varighet og eventuelt sted for gjennomføring av undervisningen.

- **Fellesundervisning** for hele indremedisinsk avdeling. 30 min x 3 ukentlig. Undervisningen foregår fra kl. 08.00-08.30 mandag, tirsdag og onsdag.
- **Internundervisning** for nyremedisinsk avdeling gjennomføres på torsdag og annen hver fredag kl. 08.00-0830. Dette er en blanding av diskusjoner, kasuistikker og foredrag.
- **Fredagsmøter** (hver annen uke kl. 08.15 – 08.45) der det holdes felles undervisning for hele sykehuset i auditoriet. Alle avdelinger deltar på rotasjonsbasis i denne undervisningen, som representerer et felles faglig forum for oppdatering av sykehusets leger og hvor indremedisinsk avdeling er en aktiv deltager.
- **Morgenmøte** hver dag med diskusjon og kasuistikker
- PD-møte, rtg-møte, patologi-møte, accessmøte, transplantasjonsmøte
- LIS bruker studiedager til fordypning eller forberedelse av undervisning

b) Ansvaret for teoretisk undervisning fordeles mellom overleger og LIS. Utdanningsutvalget står for fordeling og utarbeidelse av plan over temaer som skal dekkes
c) Avsatt administrasjonstid eller studietid i arbeidsplan kan benyttes til forberedelse og etterarbeid for undervisning
d) Langtidsplan for teoriundervisning som sikrer planmessig gjennomgang av sentrale tema i faget over perioder på 2 – 3 år utarbeides. Det føres én liste per år, listen henger på arbeidskontoret til overlegene
e) Innhold fra internundervisningen samles i elektronisk mappe på felles område for nyreavdelingen

2.12. Forskningsaktiviteter

Helseforetaket må ifølge Spesialistforskriften § 19 e) opplyse om hvordan forskning inngår som en del av spesialistutdanningen, eventuelt må det gjøres avtale om rotasjon for LIS med et helseforetak som tilbyr forskningstjeneste i spesialiteten.

Avdelingen har 1 spesialist med doktorgrad i nefrologi og 1 spesialist i 20% forskningsstilling. Vitenskapsteori, forskningsmetodikk og etikk er temaer som dekkes både i plenumsundervisning og i internundervisning. I tillegg gjennomføres det forskningsseminar og metodekurs i regi av forskningsavdelingen

2.13. Evaluering og revisjon av utdanningsplanen

a) Utdanningsutvalget gjør årlig vurdering av utdanningsaktivitetene, eller oftere ved behov. Sentrale retningslinjer og innhenting av tilbakemeldinger fra kollegiet legger grunnlag for evalueringen.
b) Ved behov for endring av utdanningsplan vil dette meldes inn til avdelingsleder. I samråd med utdanningsutvalget iverksettes endringstiltak, med hensikt å sikre at krav om utdanningsaktivitet oppfylles.
c) Utdanningsutvalget står for den årlige revisjonen, med gjennomgang av utdanningsplan. Endringer gjøres i samråd med avdelingsleder. Revisjon settes foreløpig til september måned hvert år.

3. Vedlegg

3.1. Individuell utdanningsplan

Slutt på Prosedyre